

Istina da bi brodar odgovarao za količinu po broju vreća kad bi i u teretnici izričito bilo navedeno da je ukrucano 1.247 vreća u težini od 80.000 kg, a posebno da je ukrucana po navodu krcateljevu u rasutom stanju određena količina tereta. Međutim u spornoj teretnici koja je priložena spisu u samom tekstu teretnice izričito je navedeno da je ukrucano u Buenos Airesu od strane krcatelja na brod "Novi Vinodolski" po navodu u rasutom stanju 770.000 kg kukuruza i u 1.247 vreća 80.000 kg. Ukupna težina 850.000 kg. Ovo je napisano slovima u tekstu teretnice, a sa strane na teretnici posebno je napisano i brojevima. Upravo na ovakav način upisivanja ukrucanih količina u teretnicu upućuje da klauzula "Said to Weigh" - "kaže da je vagao" - odnosi i na teret ukrucan u rasutom stanju, kao i na onaj u jutenim vrećama, tj. da se klauzula "Said to Weigh" odnosi i na jedan i na drugi teret.

Obzirom na izložene tvrdnje i navode tužiteljeve da bi brodar imao odgovarati za težinu uvrećenu posebno, i da se klauzula "Said to Weigh" ne odnosi i na teret stavljen u vreće ne može prihvatiti.

Posebno valja istaći da u slučaju kad teretnica sadrži odredbu da se vozarina plaća prema iskrcanoj količini, zadnji korisnik ne može biti zaveden u bludnju u pogledu količine koju treba da plati krcatelju-prodavaocu. Primalac se stoga ne može pozivati da je u pogledu primljene količine bio doveden u bludnju i platio svomu prodavaocu veću količinu kukuruza nego što je primio.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-Sl-609/72-2
od 16.VIII 1972.

Vijeće: dr Vladimir Borić, Milorad Ronkulin, Petar Koceić

Prijevoz kamionom - Slabo stanje ambalaže - Slaganje tereta u kamion - Vozarova odgovornost - Vozar ne odgovara za štetu na robu ako je šteta prouzrokovana slabim stanjem ambalaže - Da li je ambalaža bila ispravna, prosudjuje sud po svom slobodnom uvjerenju - Vozar ne odgovara za štetu prouzrokovanu nepravilnim slaganjem, ako je robu složio pošiljalac ili osoba koju on izabere

Tužitelj - oštećenik - je naručilac kamionske usluge prijevoza robe, istodobno je sam i pošiljalac i primalac transportiranog tereta, te izvršilac pakovanja vlastite robe (velesajamskih eksponata - električnih osigurača

težine oko 600 kg, pakovanih u drvene gajbe visine 1,50 m), utovarivač eksponata u kamionsku prikolicu (uz pomoć specijaliziranog špeditera za utovar velesajamske robe u transportna sredstva) te izvršilac slaganja sanduka na prikolici. Tuženik - štetnik je cestovni vozar. Na temelju prijevoznog lista vozar je izvršio naručenu uslugu prijevoza robe od Zagrebačkog velesajma u Zagrebu do skladišta tuženikova u Ripnju kod Beograda. Tokom prijevoza došlo je do štete na jednom dijelu prevezenog tereta, i to na dva sanduka u koja su bili upakovani električni osigurači tako da se raspala ambalaža, jer su se izvukli čavli iz dasaka oko sanduka - gajbi, pa je došlo do naginjanja jednog upakovanog eksponata na drugi, do njihovog međjusobnog trenja, te konačno do loma jednog dijela ambalaže i upakovane robe, tako da je na osiguračima došlo do štete koja je procijenjena s iznosom od din. 22.308,40. Tužitelj traži tužbom da mu tuženik naknadi ovu štetu, tvrdeći da je do štete došlo krivnjom tuženikovih radnika - šofera, koji nisu prilagodili vožnju uvjetima puta, a isključuje mogućnost da je do štete došlo zbog toga što ambalaža nije bila dovoljno dobra i što je roba odnosno teret nepravilno složen i učvršćen na kamionskoj prikolici, iako ne osporava da je sam vršio pakovanje, utovar i slaganje tereta na prikolici. Tuženik se protivi tužbenom traženju u cijelosti, tvrdeći da je uzrok štete slaba ambalaža i nestručno slaganje odnosno nedovoljno učvršćivanje složenih sanduka na prikolici, jer sanduci nisu učvršćeni pobočnim učvršćivačima na prikolici, a isključuje mogućnost da bi do prevrtanja i loma eksponata došlo zbog neprilagodjavanja vožnje uvjetima puta, obrazlažući to time da je on tj. tuženik te iste eksponate i dovezao iz Beograda na Zagrebački velesajam po suvremenom putu Beograd-Zagreb bez štete za robu.

Prema tome između parničnikih stranaka: pošiljaoca i vozara sporno je da li je do štete došlo zbog lošeg prevoženja, tj. zbog neprilagodjavanja vožnje uvjetima puta, kako to tvrdi tužitelj i njegovi privatno angažirani vještaci koji su izvršili procjenu štete, ili da je do štete došlo zbog lošeg pakovanja koje je izvršio sam oštećenik, tj. tužitelj, a kako to tvrdi vozar-tuženik.

Prvostepenom presudom odbijen je tužbeni zahtjev u cijelosti. U obrazloženju pobijane presude između ostalog navodi se i slijedeće: Iz iskaza svjedoka vozača i suvozača kamiona s prikolicom proizlazi da su oni još u toku prijevoza utvrdili, kad su vršili redovnu kontrolu stanja robe, da su se dva osigurača, tj. dva sanduka (gajbe u kojima su se nalazili osigurači) nagnuli jedan na drugi i da je došlo do oštećenja sanduka u kojima je roba bila zapakovana iz razloga što su se iz dasaka izvukli čavli i raspala

ambalaža, te da je tako došlo do oštećenja robe; međutim da nisu mogli spriječiti ovo nagibanje niti trenje, jer su to teški eksponati po 600 kg koji se ne mogu u prijevozu prepakirati, te da su nastavili prijevoz do isporuke. Nadalje iz iskaza svjedoka radnika tužitelja, koji su pakovali sanduke s električnim osiguračima u Zagrebu, kako one oštećene tako i one neoštećene (od 5 sanduka 2 su oštećena) proizlazi da su oni napravili gajbe od dasaka, ali bez upora sa strane u kamionskoj prikolici, tj. bez pobočnih osigurača od prevrtanja. Iz iskaza svjedoka nadalje proizlazi da su se sanduci (gajbe) u kojima je nađena oštećena roba, raspali zato što su se iz dasaka izvukli čavli, i tako odvojene daske jedna od druge da su djelomično popucale. Da bi utvrdio pravi uzrok nastale štete, prvostepeni sud je izvršio dokaz vještačenjem putem sudskog vještaka, stručnjaka za ambalažu i promet. Iz iskaza ovoga vještaka te stručno obrazloženog nalaza i mišljenja proizlazi da je do štete došlo zbog loše izvršenog pakovanja i slabe ambalaže opetovano upotrebljavane. Slabo pakovanje da se ogleda u tome što ambalaža nije imala upore sa strane koji bi eksponat zaštitili od prevrtanja i nagibanja. Naime ambalaža osigurana takvim uporima onemogućava prevrtanje i naginjanje i nastanak štete, osim ako dođe do prevrtanja vozila, a to ovdje nesporno nije bio slučaj. Stoga prvostepeni sud usvaja nalaz i mišljenje sudskog vještaka, a na temelju svih provedenih dokaza u smislu člana 7 ZPP-a smatra utvrdjenim da je do štete došlo isključivo zbog greške u pakovanju, a nipošto radi neodgovarajućeg prijevoza robe - neprilagodjavanja vožnje uvjetima puta. Kod toga prvostepeni sud posebno ističe da i iz iskaza saslušanih svjedoka - vozača vozila - kojima vjeruje, smatra utvrdjenim da je nakon izvršenog prijevoza tužitelj njima predao primjerak prevoznice - transportne isprave u kojem je navedeno da je roba stigla u redu, te nisu stavljeni nikakvi prigovori na račun prijevoza robe, već da su svi prisutni na licu mjesta istovara u Ripnju izjavili da je do štete došlo iz razloga što je bila slaba ambalaža na dva od pet prevezenih sanduka, pa da zato nije ni sastavljan odmah zapisnik o oštećenju, a da je netočna tvrdnja tužiteljeva da bi on bio precrtao na primjerku transportne isprave riječi "roba primljena u redu", odmah nakon istovara, pa je očito da je do precrtavanja došlo kasnije uoči spora.

Tužitelj pravodobno podnesenom žalbom pobija prvostepenu presudu u cijelosti zbog svih žalbenih razloga navedenih u st.1, čl.342 ZPP i predlaže da se njenim preinačenjem tužbeni zahtjev usvoji i podredno da se ona ukine. Ponaavlja svoje navode već iznesene tokom prvostepenog postupka. Smatra da je pobijana presuda iz izvedenih dokaza izvela krive zaključke. Bitnu povredu odredaba ZPP-a vidi u tome što prvostepena presuda ne iznosi razloge zašto ne usvaja staja-

lište navedeno u tužbi i ne prihvaća nalaze i mišljenje tužiteljevih privatno angažiranih vještaka na kojima je tužbeni zahtjev osnovan.

Odgovor na žalbu podnio je tuženik i predložio da se žalba odbije. Traži naknadu troška odgovora na žalbu.

Drugostepeni sud je žalbu odbio.

Drugostepeni sud prihvaća pravno stajalište i smatra točnim činjenična utvrđenja koja iznosi prvostepena presuda. Stoga na iscrpne, logične i uvjerljive razloge koje iznosi pobijana presuda ovaj drugostepeni sud upućuje žalitelja.

Naime prema ocjeni i ovoga drugostepenog suda iz izvedenih dokaza nesumnjivo proizlazi činjenica da je do štete došlo iz razloga što je ambalaža bila slaba - već oštećena od prethodnog opetovanog upotrebljavanja za odvoz i dovoz eksponata na razne druge velesajmove u svijetu. Stoga je neodlučna okolnost da je nekad možda ta ambalaža i predstavljala originalno pakovanje za spomenute električne osigurače. Nesporno je da ambalaža nije imala pomoćne učvršćivače koji bi osiguravali eksponate od naginjanja i prevrtanja u prikolici. U postupku je utvrđeno da je uzrok štete slaba i nedovoljna ambalaža i da je to baš bio direktan uzrok štete. To naime proizlazi ne samo iz iskaza saslušanih svjedoka već naročito i iz logično uvjerljivog i stručnog nalaza i mišljenja stručnjaka za ambalažu i promet. Za ovaj propust koji je direktan uzrok štete odgovoran je tužitelj koji je vršio pakovanje, utovar i slaganje robe na prikolici, a nipošto vozar - tuženik. Naime prema izričitoj odredbi čl.17, st.4, toč. b) i c) i sl. Konvencije o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom, koja se u po-manjkanju pozitivnih zakonskih propisa analogno primjenjuje i u domaćem cestovnom saobraćaju, kamionski vozar se oslobadja odgovornosti ako do gubitka i oštećenja robe dodje iz razloga što je bilo nedostataka ili oštećenja ambalaže u kojoj je roba transportirana, i ukoliko slaganje nije vršeno na pravilan način. U konkretnom slučaju nesporno je da su pakovanje robe u ambalažu, utovar robe u kamionsku prikolicu, te i samo slaganje robe na prikolici vršili tužitelj i njegov špediter specijalista baš za otpremu poduzeća. Iz izvedenih dokaza kako se iz iznesenog vidi do štete je došlo zbog toga što je ambalaža bila slaba i nedovoljna. Stoga vozar - tuženik nije dužan naknaditi tužitelju - oštećeniku spornu štetu. Za zaključak privatno angažiranih tužiteljevih vještaka da je do štete u transportu došlo radi neprilagodjavanja vožnje vozila uvjetima puta, tj. krivnjom tuženikovih radnika vozača vozila, u raspravnom

spisu nema baš nikakve podloge. Tome valja istaći da je nesporo da je roba vožena po suvremenom putu Zagreb-Beograd na kojem se odvija normalan prijevoz robe (pa i ove oštećene u Zagreb na velesajam).

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda br.VI-Sl-440/72-2
od 5.IX 1972.

Vijeće: dr Dušan Arneri, dr Vladimir Borić, Branko Lovrečki

Prijevoz kamionom - Zastara potraživanja - Na međusobna potraživanja između privrednih organizacija iz kamionskog prijevoza robe primjenjuju se zastarni rokovi propisani Zakonom o zastarjelosti potraživanja, a ne rokovi predviđeni ratificiranom Konvencijom o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom (CMR) - Odredbe ove konvencije primjenjuju se analogno u domaćem cestovnom saobraćaju samo u onim slučajevima gdje nedostaju odgovarajući pozitivni zakonski propisi

Sporan je između parničnih stranaka tužitelja - pošiljaoca i tuženika - vozaara kompenzacioni zahtjev tuženoga s naslova vozarine. Tužitelj je odbio od ove tuženikove protutražbine iznos od din. 979.- s naslova naknade štete, tvrdeći da je tuženik kao cestovni vozar odgovoran za djelomični gubitak tereta (11 komada guma zračnica), jer da je na odredište toliko manje predao robe od količine koju je preuzeo na prijevoz. Tuženik je između ostalog prigovorio da je već do podnošenja tužbe preteklo više od 1 godine dana, te da je stoga ovaj tužiteljev zahtjev zastario u smislu odredbe čl.32 CMR.

Prvostepenom presudom odbijen je kompenzacioni prigovor tuženikov, a usvojen tužbeni zahtjev. Drugostepeni sud je odbio tuženikovu žalbu i potvrdio prvostepenu presudu.

Iz obrazloženja:

Zastarni rokovi od 3 godine dana određeni su kogentnim propisima čl.17. i 19. Zakona o zastarjelosti potraživanja (Sl.list FNRJ, br.43/53). Stoga se na međusobna potraživanja između domaćih privrednih organizacija, bilo iz ugovora o prijevozu robe cestovnim motornim vozilima u domaćem saobraćaju, bilo s naslova naknade štete nastale povredom obaveza iz toga ugovora, ne mogu ni analogno primijeniti zastarni rokovi predviđeni spomenutom Konvencijom o ugovoru za međunarodni prijevoz robe cestom (Sl.list FNRJ (Dodatak)